

Сливовите плодови оси могат да провалят реколтата

Автор(и): Кирил Кръстев, агроном

Дата: 25.04.2022 Брой: 4/2022

В нашата страна се срещат два вида сливови плодови оси – черна и жълта сливова плодова оса.

Биологията и морфологията и на двата вида е твърде сходна, но по-често в масивите се среща черната сливова плодова оса. Затова ще разгледаме само нея.

Осите могат да провалят изцяло реколтата, така че обезателно са нужни третирания.

Черната сливова плодова оса – *Hopllocampa minuta* е един от най-често срещаните и опасни неприятели по сливата у нас. Ларвата причинява червясване на плодовете още по джанката, трънкосливата,

черешата и кайсията. Ежегодно средният процент на нападатите от лъжегъсеницата плодове достига 10-20 % за цялата страна. В отделни места и райони нападението е много високо – до 90-100 %.

лъжегъсеница на сливова плодова оса

Черната сливова плодова оса има едно поколение годишно. Зимува като лъжегъсеница в пашкул в почвата на дълбочина 2 – 10 cm. По-успешно презимуват гъсениците в овлажнените песъкливи и песъкливо-глинести почви.

Какавидирането се извършва през пролетта, десетина дни след като температурата на почвата достигне 8-10 °C. Летежът на осите започва няколко дни преди цъфтежа на трънките и ранните сливови сортове. Масовият летеж е около средата на април.

За да узреят полово осите се хранят с нектар.

Снасят яйцата си през деня, когато е по-топло, в чашечните листенца и по-рядко в самата чашка в още неразтворените цветове - с показали се върхове на венечните листенца. При хладно и дъждовно време, през хладните часове на деня и през нощта се укриват в цветовете.

отвор при навлизане на лъжегъсеницата

С яйцеполагалото си правят прорез по горния епидермис на чашелистчетата и полагат в образуваното джобче по 1 яйце, по-рядко по 2 и 3 яйца. В продължение на две седмици една женска снася общо 60-70 яйца.

В мястото на снасяне се появява неправилно по форма кафяво петънце. По броя на петънцата се установява и плътността на заразяване.

Яйчната продукция зависи много от метеорологичните условия. Високите средни дневни температури и ниската атмосферна влажност са неблагоприятни за яйцеснасянето. При температура 20,5 °C и влажност 39 % яйцеснасянето се прекратява.

повреди от ларва при разрез

Ембрионалното развитие продължава от една до две седмици. Излюпените лъжегъсеници се движат известно време по повърхността на цветовете, след което навлизат в завръзките и се хранят с вътрешността им, като ги изпълват с черна сажлива материя. Повредените плодчета се познават по кръглият отвор, който лъжегъсеницата образува, за да навлезе. Ако има втори отвор, тя е напуснала плода. При разрязване нападнатите плодове издават миризма на дървеница. Лъжегъсениците се развиват в продължение на 2-3 седмици и повреждат от 2 до 5 плодчета, които окапват заедно с дръжките. След 1-2 дни ги напускат и търсят подходящо място за зимуване, като навлизат на 5 до 25 см в почвата, в зависимост от почвения тип. Диапаузират от 2,25 до 25 %, а понякога и до 61 %.

Борба срещу сливови плодови оси

Най-подходящият момент за борба е срещу излюпените лъжегъсеници, преди те да са навлезли в плодовете. Затова третиране се извършва след цъфтеж, когато 3/4 от венечните листенца са завяхнали, но не са окапали. Ако не е извършено предцъфтежно пръскане срещу възрастните в фаза бял бутон,

това пръскане е наложително. Праг на икономическа вредност, над който се пръска - 5 % повредени цветове.

За борба се използват пиретроидни инсектициди с активна база делтаметрин - Дека ЕК (30-50 мл/дка), Децис 100 ЕК (7,5 -12,5 мл/дка) , Делмур – 50 мл/дка, Метеор – 0,06 -0,09%; есфенвалерат - Сумицидин 5 ЕК (0,02 %); циперметрин - Афикар 100 ЕК (30 мл/дка), Ефциметрин 10 ЕК (30 мл/дка) или фитоинсектициди на база пиретрини – Пирегард, Абанто, Крисант ЕК, Натюр Брейкър (75 мл/дка).

Посочените инсектициди са опасни за пчелите, но тъй като са несистемни и изсъхват бързо, за да опазите тези така ценни насекоми, условието е да пръскате привечер.